

Stromen

Soms is geluk weldadig simpel. Op een zomeravond lokt het toeval me een zijweggetje in naar een vallei aan de voet van de beboste heuvels van het Teutoburgerwald. Een bruggetje overspant de Goldbach, een voetstap breed en handdiep. Glashelder. In het gras langs de beek staat een bank in zijn meest elementaire gedaante: een overlangs gehalveerde boomstam, vastgenageld op twee houtblokken. Iets verder van de oever ontspruit de boom die reeds van verre opviel door haar reusachtige kruin, een machtige beuk, met een krans van wortelvoeten stevig in de vruchtbare aarde verankerd. De beuk koestert in haar schaduw de beek, de bank en het gras. Ze waakt over de harmonie van het dal.

Het plekje trekt me aan, bijna letterlijk. Ik aanvaard de uitnodiging en ga zitten op de bank, het bewegende water vlak voor mijn voeten. Het is al laat. De zon is achter de bosrand verdwenen, maar haar stralen beroeren nog de hoogste takken van de beuk waardoor het lover even de jeugdige tint van de lente terug krijgt. Vanuit de populieren verderop in het dal kweelt een zwartkop haar melancholische liedje; een opwelling vóór de stilte van augustus. Doch één geluid zal niet verstommen: dat van stromend water. In eerste instantie lijken de klanken de gelijkmatigheid zelve. Daardoor wordt het bijna een onderdeel van de stilte. Pas als ik met aandacht luister, hoor ik het verhaal dat de beek vertelt. Ze murmelt, fluistert, ruist, kabbelt en klatert, van alles een beetje. Ik sluit mijn ogen om me sterker te verbinden met de watermuziek. Nu word ik me bewust van de complete variatie aan tonen en akkoorden. Een voortkabbelende melodie die telkens subtiel verandert, die leeft. De beek zingt zich een weg door de wereld, over zand, grint en keitjes. Boven de stroom dansen doorzichtige insecten, ritmisch op en neer deinend, bewogen om te bewegen. Ik zit op de boomstam en luister, word meegevoerd door de zang van het water, dans van binnen met de beekinsecten.

Een auto raast over het bruggetje, snel en luidruchtig. De betovering is verbroken. De auto heeft mijn bewustzijn los gemaakt uit de harmonie van boom en beek. Mijn gedachten dwalen af naar andere beekdalen die ik ken. Hollandse beekdalen. Wat hier in het Duitse heuvelland gewoon is, een stroompje dat helder en ongeremd door bloemenweiden huppelt, is in Nederland een zeldzaamheid geworden. Ter wille van een hoog productieve landbouw zijn de meeste beken geofferd op het altaar van de heilige economie. Ze zijn vergraven tot rechte sloten en kanalen, ingeklemd tussen standaardtaluds die eenvoudig machinaal te maaien zijn. Bomen staan daar alleen maar in de weg. Het waterpeil wordt door stuwen geregeld, waardoor het stromen tot stilstand is gekomen. Het beekdal heeft zijn ziel verloren en daarmee zijn bezieling.

Ik wend me af van het stroompje, zoek contact met de beuk. Haar aanwezigheid stelt me gerust, leidt mijn aandacht terug naar de beek. De vogels hebben hun gezang opgeschort tot morgenochtend. De enige die nu nog zingt, is de beek. Het eeuwige gezang van water, onderweg van de hemel naar de zee. Alles stroomt. Wat een geluk!

Eef Arnolds

De tekst is eerder verschenen in het tijdschrift Jonas 35/36, 2000.